

Valsts ieņēmumu
dienests

27.03.2023.

Informatīvais materiāls

Par individuālo uzņēmumu, zemnieku un zvejnieku saimniecību pienākumu sagatavot gada pārskatu

Informējam, ka individuālajiem uzņēmumiem, zemnieku un zvejnieku saimniecībām, kuru apgrozījums (ieņēmumi) no saimnieciskajiem darījumiem **iepriekšējā pārskata gadā pārsniedz 300 000 euro**, turpmāk ir pienākums sagatavot gada pārskatu un maksāt uzņēmumu ienākuma nodokli.

Gada pārskatu un konsolidēto gada pārskatu likuma (turpmāk – GPKGPL) 3. panta pirmās daļas 2. punkts noteic, ka likums attiecas uz individuālajiem uzņēmumiem, zemnieku un zvejnieku saimniecībām, kuru apgrozījums (ieņēmumi) no saimnieciskajiem darījumiem iepriekšējā pārskata gadā pārsniedz 300 000 euro.

1. piemērs

*Zemnieku saimniecība, kura ir iedzīvotāju ienākuma nodokļa maksātāja un grāmatvedības uzskaiti veic vienkāršā ieraksta sistēmā, 202X. pārskata gadā ir guvusi 285 000 euro ieņēmumus no lauksaimnieciskās ražošanas, t. sk. saņēmusi apdrošināšanas atlīdzību par lietavās cietušiem sējumiem 15 000 euro, kā arī Lauku atbalsta dienesta aprēķinātos valsts atbalsta maksājumus 20 000 euro apmērā. Tādējādi zemnieku saimniecības apgrozījums (ieņēmumi) 202X. pārskata gadā ir 305 000 euro. Tā kā zemnieku saimniecības apgrozījums (ieņēmumi) no saimnieciskajiem darījumiem iepriekšējā pārskata gadā ir pārsniedzis 300 000 euro, tad zemnieku saimniecībai **ar nākamo pārskata gadu ir pienākums** kārtot grāmatvedību divkāršā ieraksta sistēmā, sagatavot gada pārskatu atbilstoši GPKGPL prasībām un maksāt uzņēmumu ienākuma nodokli.*

Uzņēmumu ienākuma nodokli saskaņā ar Uzņēmumu ienākuma nodokļa likuma 2. panta otrās daļas 2. punktu nemaksā individuālie (ģimenes) uzņēmumi (arī zemnieku un zvejnieku saimniecības), kuri atbilstoši GPKGPL nav izvēlējušies sagatavot gada pārskatu.

2. piemērs

Zemnieku saimniecība, kura ir iedzīvotāju ienākuma nodokļa maksātāja un grāmatvedības uzskaiti veic divkāršā ieraksta sistēmā, 202X. pārskata gadā ir guvusi 150 000 euro ieņēmumus no lauksaimnieciskās ražošanas, kā arī saņēmusi Lauku atbalsta dienesta aprēķinātos valsts atbalsta maksājumus 15 000 euro apmērā. Tādējādi zemnieku saimniecības apgrozījums 202X. pārskata gadā ir 165 000 euro. Zemnieku saimniecības īpašnieks 202X. gada decembrī pieņem lēmumu ar nākamo pārskata periodu mainīt nodokļa maksāšanas režīmu, proti, kļūt par uzņēmumu ienākuma nodokļa maksātāju, un rakstveidā par to informē Valsts ieņēmumu dienestu. Neatkarīgi no tā, ka zemnieku saimniecības apgrozījums (ieņēmumi) no saimnieciskajiem darījumiem 202X. pārskata gadā nepārsniedz 300 000 euro, zemnieku saimniecība **var izvēlēties ar nākamo pārskata gadu** kļūt par GPKGPL subjektu un uzņēmumu ienākuma nodokļa maksātāju.

Individuālais uzņēmums, zemnieku vai zvejnieku saimniecība, kuras īpašnieks ir iedzīvotāju ienākuma nodokļa maksātājs un kārtu grāmatvedību divkāršā ieraksta sistēmā, sagatavo bilanci un ieņēmumu un izdevumu pārskatu (turpmāk – finanšu pārskats), kuru iesniedz Valsts ieņēmumu dienestā kopā ar iedzīvotāju gada ienākumu deklarāciju.

Ieņēmumu un izdevumu pārskatā norāda gan gada ieņēmumus kopumā, gan pa atsevišķiem ieņēmumu veidiem, kas sniedz iespēju finanšu pārskata iesniedzējam un Valsts ieņēmumu dienestam konstatēt brīdi, kad uzņēmuma apgrozījums (ieņēmumi) no saimnieciskajiem darījumiem iepriekšējā pārskata gadā pārsniedzis 300 000 euro, kas turpmāk paredz uzņēmumam pienākumu sagatavot gada pārskatu un maksāt uzņēmumu ienākuma nodokli.

Ja pārskata gadā atklāta iepriekšējos pārskata gados radusies kļūda, to labo, attiecīgi labojot finanšu pārskata datus, sākot ar to pārskata gadu, kurā šī kļūda bija radusies. Tātad uzņēmums drīkst iesniegt finanšu pārskatu **precizējumus**.

3. piemērs

Zemnieku saimniecība, kura ir iedzīvotāju ienākuma nodokļa maksātāja un grāmatvedības uzskaiti veic divkāršā ieraksta sistēmā, 202Y. gadā iesniegusi 202X. gada finanšu pārskatu, saskaņā ar kuru zemnieku saimniecības apgrozījums 202X. pārskata gadā ir 325 000 euro. Pēc finanšu pārskata iesniegšanas zemnieku saimniecība konstatē, ka 202X. gada finanšu pārskatā norādīta nekorekta informācija, jo atsevišķi rēķini ir bijuši iegrāmatoti divas reizes. 202Y. gadā tiek iesniegts precizēts 202X. gada finanšu pārskats, labojot kļūdu ieņēmumu un izdevumu pārskatā (apgrozījums pēc kļūdu izlabošanas no saimnieciskajiem darījumiem 202X. pārskata gadā ir 285 000 euro). Nodokļa maksāšanas režīms netiek mainīts, jo saimniecībai nav pienākuma kļūt par GPKGPL subjektu un uzņēmumu ienākuma nodokļa maksātāju.

Valsts ieņēmumu dienests

Materiāls sagatavots: 27.03.2023.

Materiāls pēdējo reizi aktualizēts: 07.08.2024.

Atsauksmes par materiāla kvalitāti vai priekšlikumus tā uzlabojumiem priecāsimies saņemt Elektroniskās deklarēšanas sistēmas sadaļā "Sarakste ar VID".